

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstom vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p., i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Več življenja!

Mi Slovenci v Slov. krajini smo mali narod i kmečko ljudstvo, obkroženo na vseh stranej od tühincov, siromaško, zaduženo, sveti jako nepoznano, od nikoga preveč ne poštvano. Mamo pa tudi mi svoje cerkvice, kapelice i križe kre potokov — v znak, da smo katoličansko i verno ljudstvo. Radi hodimo v cerkev, radi molimo i vršimo tudi doma svoje verske dužnosti. Skrbno čuvamo verski zaklad, šteroga smo prejeli od skromne, otrujene slovenske katoličanske matere.

Ali pri vsem tom nam fali nekaj, za šterim de se naše ljudstvo moglo ešče precí dugo i bole boriti. Našim vesnicam i faram menka odločnost, zavednost i korajža, da svojo katoličansko vero i svoje kršćansko prepričanje tudi praktično pokažejo i širijo v javnom i družabnom življenji. Našemi ljudstvi trbej iz glave izbiti to bojazen, brezbriznost, omahlivost i poglobiti njemi smiseo za sküpnó žrtev, pomagati njemi do praktične verske, kulturne, prosvetne i politične zavednosti i osamosvojitve.

Če z brižnim okom poglednemo malo po drugih krajaj naše lepe slovenske domovine, nam oko obstane najprle na lepih belih cerkvicaj na vsakšem breščeki. To je resan edinstveni, za večno postavljeni spomenik slovenske vernosti i požrtvovalnosti. Če pa peški preromamo prijazne slovenske vesnice i fare, se začudimo ešče ednomi drugomu pojavi. V vsakšoj fari poleg cerkve stoji tudi — Prosvećni dom, pun mladostnoga katoličanskoga življenja. Prosvetni dom je domaće ognjišće cele fare, toplo zavetišće i pribežališće našim ljudem pred nevarnostmi brezbožnoga sveta; odgajališće našega ljudstva k delavnosti, poštenosti, podjetnosti; oporišće našoj ljudskoj izobrazbi i napredki, vežbališće vseh kulturnih sil, štere spijo nezdramlivi sen v slovenskom človeki; najvišiša šola naše slovenske vesnice i fare, štero že po vnoгих mestaj narod zove „ljudska univerza“. Vera i prosveta si stojita tak združeno edna poleg druge v središći naše vesnice i zoveta k sebi celo faro. V njima živi ljudstvo svoje duhovno življenje i se vči.

Tudi mi mamo svoje cerkve. Ali falijo nam poleg cerkve Prosvetni domovi, ki so žarišća i ognjišća, s šterih bi plapolao oženj katoličanske zavesti i odločnosti, oženj navdušenosti za naše narodne pravice, za našo slovensko sküpnost, oženj za kulturni, prosvetni, gospodarski napredek naših vesnic, far i cele krajine. Falijo nam Prosvetni domovi, v šterih bi se na pogorišći toga denešnjega mlačnoga, v zemlo vtopljenoga roda — odgojo novi katoličanski naraščaj, pun lübezni i dobre vole za lepšo bodočnost našega katoličanskoga kmečkoga ljudstva v vsakšem pogledi. Kak majo včele svoj sküpen dom i vse marljivo delajo i skrbijo za njega, tak tudi kotrige edne vesnice, edne fare morajo meti svoj velki sküpen, topeo i pošćeni dom, v šterom bodo zajemali i dobivali znanje i pomoć, potrebno za živlensko pot.

Nekaj takših domov že mamo i delo se že pomali razvija. Ali to je vse preslabo i premalo. V ta obstojeća društva moramo prinesiti novo življenje, novi oženj, šteri de segrevao vsakšo kotrigo vesnice ali fare. Tam pa, gde jih ešče nemamo, moramo taki začnóti z delom. Gda bode mela vsakša vekša vesnica ali fara Prosvetno društvo i to delavno i moćno, te si bode naša krajina že ležej odhavalala pod novim življenjom.

Teško je pa društvi delati, če nema svoje strehe, svojega doma — svojega simbola. Teh pa v našoj krajini, zvün redkih izjem, ešče nemamo. Ali naše ljudstvo de pomali iz lübezni do svoje vere i do bolše bodočnosti

Čuvajte se lažnih prorokov!

V treh člankih smo prinesli nekaj misli, s šterimi, takzvani „inteligenti“ začnejo svoje protiverske opazke i razgovore. Dostakrat sediš nedužno v železniškom vagoni, v kakšoj oštariji, v kakšem „bolšem“ društvi, pa naenok se samo začne razgovor od vere, od Cerkve i od popov. Tej gospodiči, ki so svoje opazke nasrkali iz raznih protiverskih novín i brezbožnih i nemoralnih romanov, te hitro spravijo v zadrego. Stavijo ti vsakovrstna pitanja, na štera ne veš odgovoriti. Norca se delajo iz naših najsvetejših verskih istin, iz katoličanskih moralnih načel, iz „nazadnjaške i zaostale“ katoličanske vere — kak oni pravijo — i ti gledaš, poslušaš, pa ne veš nikaj odgovoriti. Zato smo si pa stavili za nalogo, da na tom mestu objavimo edno sodobno (časi primerno brošurico), štero je napisao v nemškom jeziki O. Elpidij pod naslovom „Schlagwörter des modernen Unglaubens“, to pomeni v našem jeziki: *Kritične modernoga brezverstva*.

Knižica je pisana živo i zanimivo za delavce, šteri delajo po varašaj v fabrikaj, da majo nekaj pisanoga pri roki, ar človek pri najbolšoj voli ne more vsigdar najti odgovor na ništerne prigovore. Ta knjižica bo dobrodošla tudi našim dragim delavcom iz Slov. krajine, ki so prisiljeni iskati si kriha po velikih varašaj. Bodo pa misli iz te knjižice od velikoga haska tudi našim četvcom, ki so doma, ar se komunistične i brezverske ideje vsaki den bole i bole širijo tudi med našim dobrim ljudstvom. Če so kda valale reči Jezušove „Čuvajte se lažnih prorokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj so pa zgrablivi vucje.“ (Mat. 7, 15), to je gvišno dnesden najbolje potrebno paziti s kim gučiš.

Kak boš pa spoznao, vrli moj čitateo, s kim maš poseo, ali s prijatelom, ali neprijatelom svoje duše i svojega naroda. Jezuš sam ti da odgovor: „Po njihovih sadovaj jih bodeš spoznati“ (Mat. 7, 16). Popitaj malo za življenje teh vukov v ovčjih kožah! Če zvediš, da hodijo k svetoj meši redno vsako nedelo, če si jih vido pri angelskom stoli za vüzem, če vidiš, da so dobri družinski očevje i matere, da majo bogaboječó deco, če živejo trezno i pošteno, potem jim lahko verješ; če so pa to lüdje, ki preklinjajo, ki sv. mešo zametavlejo, ki so bili pri spovedi te, kda so v šolo hodili i kda so se oženili, ki so razstavljeni s svojov ženov, ki so prešli na drugo vero zavolo žene, ki so že područič i potretjič oženjeni itd., potem pa le zberi svoje sile i korajžo, pa njim z odločnim odgovorom plüni v obraz. Bole je zameriti se ljudem kak Bogi!

Da boš pa znao malo takše vuké tudi zavrñoti i pred drugimi osramotiti, zato si zapomni kem več misli iz naših člankov, štere bomo naprej prinašali pod gornjim naslovom. Poslušaj, kaj ti pravi O. Elpidij v uvodu za svojo knjižico!

nosti tudi nje postavilo. Na več mestaj mislijo na to, na ništernih mestaj pa majo že vse pripravleno, da do na prvi sprotolésni den začnóti postavlati sküpen, farni Prosvetni dom. Dužnost naša i vsakšega vernoga i zavednoga katoličanca je, da ta dela pomaga bilo materijalno, bilo duhovno. Postavljamo s sküpnimi moćmi i z lübeznišov branike našega narodnoga, gospodarskoga i prosvetnoga življenja obstanek i napredek.

Protivniki i neprijatelji naše vere i cerkve, šteri mrzišo katoličanstvo i s tem tudi naš kmečki narod, delajo tudi proti toj stvari. Izmišlavlejo i širijo vsefele laži med ljudstvom, da bi ga odvñnoli od toga prepotrebnoga

Za uvod:

Ta kniga — *Kritične modernoga brezverstva* — se je rodila med zakaženimi fabriškimi lori med bobnjenjem hamrovih vdarcov, med dugimi vožnjami po železnici i ne pri pisalnom stoli. Z napetimi očmi i stisnjenimi pesnicami so stali pred menov možje z razoranimi čeli od napornega dela i se bridko tožili kak jih zapostavljajo v delavnicaj i kak hüdobno ravnašo ž njimi apoštoli brezboštva. Posebno so nesramni tisti, ki majo vsigdar na jeziki oglašano frazo: „Vera je zasebna zadeva!“

Tej dobri delavci so me pitali „Ka njim pa naj odgovorimo, kda nam v obraz vržejo to ali ono?“ Tu sam napisao nekaj odgovorov. Tej odgovori bodo morebiti nepopuni i pomenkivi, ali itak vñogim prav pridejo. Bole krepki so potem ustmeni odgovori kak tej moji napisani, ar se vñogo toga da ležej povedati kak napisati. Za napadalce na našo sv. vero vala geslo: DEBELE ZAGLOZDE ZA DEBELO PENJOVJE!

Pa me boš morebiti pitao: Ka pa s tistimi, ki brez svoje krivde blodijo po kmici zmote, ali, ki istinsko i pošteno išćejo istino? Tej zaslužišo naše razumevanje, soćutje i lübezen z rećov i z dejanji. Takšim ljudem moramo dokazati istine i lepote naše sv. vere z djanjom i delavnov lübeznošćov. Na tom nas more spoznati neveren svet, da smo pravi vüćeniki Jezuš Kristuš, da lübiamo eden drugoga. „Po tom vas bode spoznali, da ste moji vüćeniki, če bodeš meli lübezen med sebov“ (Iv. 13, 35.) Medsebojna lüba je pridobila već düš za Kristuš i njegovo kraljestvo kak najmoćnejši dokazi. — Ali so tudi peklenško hüdobni lüdje, posebno prepadñjeni katoličanci, ki pri vsakoj priliki na najhüdobnejši način napadajo vero, štera njim zbüja düšno vest, izkrivijo njene navuke i na takši način šćejo zapraviti preprosti narod. Proti tem so namenjeni moji odgovori, s šterim želem nüđiti orožje dobrim katoličancem, da odbijejo napade brezbožnih neprijatelov. Naj si zberejo, ka se njim vidi; to naj si podčrtajo i pri potrebi ponücajo. Priprosti delavec včasih jako dobro zadene i tudi bole krepko odgovori, kak je tü napisano. Kelkokrat je že kakši držen napadalec za vsigdar zgübo volo ešče koga napadati, kda je iz vüšt kakšega priprostoga delavca dobo fini mrzeo tuš (mrzlo polevko).

Glejte nekaj primerov:

a) *Od vere i molitve ne bom debeli!* Odgovor: To tak ka ne! Če šćeš debeli postati si moreš kupiti Težakovo olje! (To se izdelavle v Zagrebi i nüca se za krmlenje svinj).

b) *Ali si že čülo, da je vrag vmro?* Odgovor: Tak? Kakša nesreća za njegove pripadnike! . . . Te si pa zdaj tüdi ti sirota! . . . Moje sožalje! . . . Na, tü maš malo podpore.

c) *Znaš ka je novoga? Gospodnomi Bogi je sfalo premog za oženj v pekli!* Odgovor: Dokeć bode takši

dela. Ali naše ljudstvo že zna, zakaj to delajo. To nam more biti ešče vekši znak, kak potrebni so nam tej domovje. Zato se moremo prebüditi i z celov moćšov delati za svoje katoličanske pravice.

Velke so naloge i koristi Prosvetnih društva i domov. Zato bomo ta društva i domove podpirali z gorećnošćov i lübeznišov, ar nam bodo oni postali domaće ognjišće, gde bomo iskali pomoć za naše življenje tak doma, kak v tüjini. Prosvetni domovje nam morajo postati pravi farni domovje, gde de se zbiralá cela fara, v prvom redi mladina, na predavanje, tećaje, spevanje, vćenje i tüdi igre, štere nas naj odgajajo na pravo kato-

šćorovje na sveti kak si ti, bo meo ešče zadosta goriva!

d) *Nemam nikšve vere, pa se pri tom prav dobro počütím.* Odgovor: Moj pes tüdi ne pripada v niedno vero, pa je vsigdar jako dobre vole.

e) *Mi smo se sami od sebe razvili počasi iz živali, zato smo pa ne nikaj drugo, kak živali bolše vrste — je probao dokazati nekši slobodnomislec sejmarkam v predmestji ednoga varaša — pa se je tomi primerno tüdi obnašao.* Kda je to čüla edna kramarica, zakriči skoz okno kondukeri: „Gospod sprevodnik, v našem kupeji je eden gospod, ki je zablodo. Pravi, da je on žival, zato ga pa, prosim, spravite v živinski vagon!“

Včasih ti pa ne bo prišeo ravno na pamet kakši dühoviti odgovor. Da ne boš v nepriliki, stavi svojemi nasprotniki nikelko pitanj, pa njemi hitro zamašiš vüsta. Takša pitanja so na priliko eta:

1. *Ka pa pravzaprav misliš pod tem?* Napadi na našo vero so po navadi plod skrajne nevednosti, hüdobnoga zavijanja i paćenja istine. Zato bo dostakrat zadosta samo malo razložiti, ka vči naša sv. vera, pa nasprotniki že obmuknejo. Winthorst je pri ednoj priliki pravo: „Katoličanec ma dostakrat priliko, da ponavlja katekizem, šteroga nasprotniki ne vejo“. Zato je pa jako dobro, da naši lüdje dobro poznajo katoličanski katekizem. — Nedavno se je vozo na vlaki eden katoličanski voditeo delavcov s katekizmušom v roki. „Če katekizem dobro poznam, — je pravo — mi neprijatelje ne morejo priti do živoga“.

Ravno zato so pa predga i kršćanski navuki ne nigdar bili tak potrebni katoličanskim možom, kak ravno dendešnjaji.

2. *Zakaj pa gučiš vsigdar od vere?* Za mene je vera preveč sveta stvar, da bi od nje ravno pri kupici pive z vsakim nimakom razgovarjao. Če ne verješ v Boga i pekeo, pridrži to za sebe! Pride že vreme, kda se boš od od vsega osvedoćó. Mislim pa itak, da si ne ravno miren i zadovolen v svojoj neveri. Dvomiš vu veri i pri tom postopaš kak mala deca v tmićnoj sobi. Eden drugomi delajo korajžo s tem, da glasno krićijo. Ka pa bo če itak postoji Bog? Dobro je napisao slobodnomislec Liebknecht v listi Volksstaat 23. marca 1873. leta: „Če postoji Bog, joj, da de nas pa ednok strašno mazao!“

3. *Zakaj pa to mene spítavleš?* Jaz sam ne strokovnjak v toj stvari. Idi k ljudem, šteri ti lahko vse pojasnišo. Prav rad te odpelam kakšemi dühovniku, ki se je vćio modroslovje, bogoslovje, pa ešče vñogo drugoga... Ka, to nešćeš? Te si pa zaistino veliki strahopetnež! Ne vüpaš poglednoti istini v obráz?... Če se bojiš istine, potom me pa samo püsti pri miri. Jaz s tebam nešćem meti nikšega posla. Svoje nazore pa zadržj za sebe, ar so v nasprotji z mojimi, šteri se naslanjajo na istino.

ličansko življenje. Prostna društva i domovi naj bodo prava slika naše katoličanske delavnosti, našega sodelüvanja i novoga društvenoga človeka. Lübezen do bratov i sester v tüjini, pa tüdi doma, šteri blodijo po kmićnih i nevarnih potaj, naj nas vzpodbüdi k moćnoj delavnosti i dá bodo naši dećki i deklíne, moški i ženske kak svetilke, štere bodo svetile vñogim, da najdejo pravo pot h Kristuš, šteri je Pot, Istina i Življenje.

V tej naših novih prosvetnih nalogaj moramo začnóti delati i vstrajati. Daj Bog, da bi v bližnjój bodočnosti iz naših Prosvetnih društva i domov zasvetila nova i lepša bodočnost našoj dragoj krajini. Graćki Vili.

NEDELA v posti druga.

Evangelij (Mataj 17). Tisti čas vzeo je seboj Jezus Petra i Jakoba i Janosa brata njegovoga, i pelao je nje na breg visiki sosed: i preobrazo se je pred njimi. I sveto se je obraz njegov, liki sunce, gvant pa njegov je beli gratao, liki sneg. I ovo skazala sta se njim Mojzeš ino Eliáš znjm gučeća. Odgovoreči pa Peter pravo je Jezusi: Gospodine, dobro je nam eti biti: ci sčes, napravimo eti tri šatore, tebi ednoga, Mojzeši ednoga i Eliášu ednoga. Gda je pa on ešče gućao, ovo svetli oblak je obsenćao nje, i ovo glas z oblaka, govoreči: Eto je Sin moj ljubieni, v šterom se je meni dobro dopadnolo, njega poslušajte. I da bi čili Vučenicke, spadnoli so na obraz svoj, i zbojali so se jako. I pristopio je Jezusi i dotekno se je njh, i pravo je njim: stante gori i nebojte se. Prizdignovši pa oči svoje, nikoga so nej vidili, nego samoga Jezusa. I doli ldoči oni z brega zapovedo je njim Jezus govoreči: nikomi ne povejte videjnja, dokeč Sin človeči od mrtvi ne stane.

Razgled po katoličanskem sveti

Pastirsko pismo jugoslovan-skih škofov o gospodarski in socialni stiski naših dni. Današnja stiska in nje vzroki. — Žalostna resnica. Žalostna resnica je, da je v naših dneh res hudo na svetu. Sedanji sv. Oče Pij XI. je dejal nekoč, da človeštvo morda od vesoljnega potopa nikdar ni bilo v tako splošni in tako veliki stiski. Ni naroda ne države, ni družbe ne družine, ki bi ne bil njih delež trpljenje (Charitate Christi compulsi). Zares velika je beda, ki zavzema brezštevne družine iz delavskih in obrtniških vrst, a tudi iz drugih družabnih slojev. Povsod je polno nezaposlenih ljudi, ki bi si radi z delom svojih rok služili vsakdanji kruh, a ni zanje ne dela ne kruha. Po premnogih družinah gospodari lakota. Stradajo delavci, a z njimi stradajo družine, žene in otroci. Kako so usmiljenja vredni zlasti otroci, ki ne poznajo več veselega smeha, ki tavajo okrog blede, upali, zanemarjeni, raztrgani (Nova impendet). — A ne smemo si tajiti, da je vedno huje tudi na kmetih. Tudi tu je življenje vedno težje, pomanjkanje vedno večje, ne le po malih družinah poljskih delavcev, temveč tudi po hišah, kjer je bilo včasih srečno blagostanje. Vedno pogostnejše so tožbe, da tudi kmet propada. A tako tožijo tudi mali trgovci in obrtniki, skratka vsi delovni stanovci so zašli v težave in stiske. Da, niti bogatini se ne morejo več veseliti svojega bogastva. Vse svetovno gospodarstvo se je zamajalo in nihče več ne ve, ali ne bo tudi njegovega blagostanja neprevidoma konec. Tudi tisti, pravi sv. Oče v nekem pismu, ki imajo v rokah moč in denar in usodo sveta, tisti, ki so si nakopičili neizmerno bogastva in s tem v veliki meri zakrivali današnjo bedo, padajo narekdo kot žrtve gospodarskega poloma, kajpada padajo z njimi tudi premnogi drugi z vsem svojim imetjem v prepad (Charitate Christi compulsi). Dalje

Svetovni kongres vseh brezbožnikov sveta se je vršil 7. febr. v Moskvi. Prišlo je 1600 zastopnikov iz 46 različnih držav. Namen kongresa je, naj se vera popolnoma zatere po sveti, cerkvi porušijo i napravi revolucija spodobna k španjolskoj. Kak so se pa brezbožniki pripravljali na kongres, nam najbolje jasno posvedočijo spisi boljševikov samih. V več milijon izvodaj je razširjena knjiga bolgarskega komunista Dimitrova. V toj knjigi piše, ka je vsaka vera, najbolje pa krščanska, najhujša sovraznica komunizmu. Zato trbe vse zatreti brez sledi. I v toj borbi ne zadostujejo knjige i guči, nego se mora rabiti tudi orožje. Od reči do reči se čte v toj brezbožnoj knjigi: „V oči nam mečejo, da rušimo cerkve i samostane. To vočimetanje nas ne sme omehčati, ar na par porušinih cerkvi ne trbe gledati, če ščemo stvoriti novi komunistični svet. Na ruševinaj staroga sveta zida komunizem pravi socializem.“ Ki količkej pozna Jezusovo vero, z žalostnim srcem čte to zablodo človeče duše. — Ešče hujše piše ruski voditeo brezbožnikov, Jaroslavsky. Izdao je sledeči poziv: „Zažgati ščemo vse cerkve celoga sveta v edno velikansko ognjeno morje. Naše brezbožno gibanje je postalo orjaška moč, štera bo

Svoji k svojim!

Što je lastnik novin? Novine, ta čarna velesila, majo dnes tri gospodare: prvi je kapitalizem i prosto zidarstvo; drugi je marksizem i komunizem; i na konci katoličanstvo.

Od toga, kak prvi lastnik, to je kapitalizem, vlada i dela z novinami, smo dosta povedali zgoraj. Dodali bi samo to, da sta kapitalizem i prosto zidarstvo nerazdružljiva prijatelja. Prosto zidarstvo (framozonstvo) ma glavni cio: vničiti vse ono, ka je katoličansko, pa mesto vere v Boga stvoriti nekšo drugo splošno vero v človeštvo. Vse nevole, štere morajo katoličanci pretrpeti po sveti (v Mehiki, Francoskoj i Španiji) pridejo navadno od prostozidarov. Ar so pa sami bogatci i mogočnjaki, majo v rokaj tudi večino novin pa ž njimi križajo siromaško kmečko katoličansko ljudstvo.

Drugi najmoečnejši lastnik novin je bolševiški komunizem. Tam, gde so zavladali komunisti, se ne smejo izdavat druge novine, kak komunistične. Nišče se ne sme braniti i ne sme zagovarjati svojih pravic. To je „komunistična svoboda!“ Komunisti, lažni predgarje svobode, so prepovedali vsako svobodo štampe, ar inači ne bi mogli tak grdo nastopati proti Bogi i veri. Najlepši primer nam je Rusija. Pa tudi marksistična ljudska fronta v Francoskoj ne zaostanjue dosti za Rusijov. Na kratko, vsepovsedi, gde je marksistična levica, ljudska fronta prišla do oblasti, tam nega več svobode, tam vlada komunistična diktatura. Komunisti v Rusiji so si vzeli te program: „Zrušili smo casara na zemli, a zdaj moramo zrušiti casara tudi na nebi“, to je Boga. Tak delajo v Rusiji, tak v Mehiki, tak v Španiji, tak v Francoskoj, tak so poskušali i poskušajo delati tudi pri nas. Pri svojem grdom deli pa se največ poslužujejo novin. Da bi bole razširili svoje komunistične ideje po novini, pripravili so, da pošilajo novine tudi kšenki na dom, samo naj ljudje dobijo njihove novine v roke i je čtejo. Več takših slučajov smo meli lani na Goričkom, pa gvušno tudi indri. Vej te novine že plačajo siromaški rusoski kmetje s svojimi krvavimi žili i lačni, raztrgani delavci. Tak majo na ednoj strani najvekšo moč nad novinami framasonski kapitalizem, z druge strani pa bolševiški komunizem i marksizem. Na zvünaj sta si teva dva gospodara neprijatelja, ali gda trbej iti v borbo proti katoličanstvi, te sta pa vse glih najvekšiva prijatelja. To pa zato, ar so šatanovi sinovje prostozidarski kapitalisti i komunisti — verni pristaše kak prvo boritelje antikristuša. Ki je proti Bogi, je Antikristuš. Antikristuš pomeni slovenski: protikristuš. (Dale.)

iztrebna vse, ka je verskoga. Pa jo moramo ešče okrepiti. Služabniki vseh ver naj znajo, da je nieden bog, nieden svetec, niedna molitev ne reši pogina.“ Te grozne reči naj zbujajo v našem srci veliko sočutje do razžaljenoga našega Zveličitela i njegove Preciste Deviške Matere. I to sočutje naj najde izraz v tom, da bomo tembole goreče spunjajali svoje verske dužnosti i tembole goreče molili pa se zatajujvali za brezbožnikov povrnjenje. Uboge zapelane duše!

Tritreseti mednarodni eucharistični kongres se je vršil te dni v Manili, na Filipinskih otokajali osredkaj. Tej otoki ležijo v Tihom Oceanu i so nekaj vekšji od Jugoslavije. Je to skupina sedem jezera jako lepih otokov, štere je odkrio Magalhaes, španjolski mornar. Ime so dobili po španjolskom kralji Filipi drugom, šteri te otoke v svojo oblast dobo. Sledkar so prišli pod amerikansko oblast, zdaj so pa samostojni, Amerika njim je dala pred kratkim samostojnost. Manila ma blüzi 400 jezera prebivalcov. Katoličancov je osem milijonov, vsega prebivalstva pa 13 milijonov. Ka so pač mogli tisti lepi, rožnati kraji ponüditi Kristuši Kralji v Oltarskom Svestvi prebivajočemi, so njemi ponüdili. Nešteti jezera katoličancov iz misijonskih krajev velike Aziije, vseh narodov i jezikov so se zbrali na kongresi i vsem se posvedočilo, da je Kristuš eden za vse narode.

Politični pregled.

Domači.

Min. predsednik Dr. Stojadinovič v Atenaj. Preminočo soboto je odpotüvao dr. Stojadinovič v Atene, gde se je obdržala konferenca Balkanskega sporazuma, ki je bila jako važnoga pomena za zbližanje i mir med Banskimi narodi.

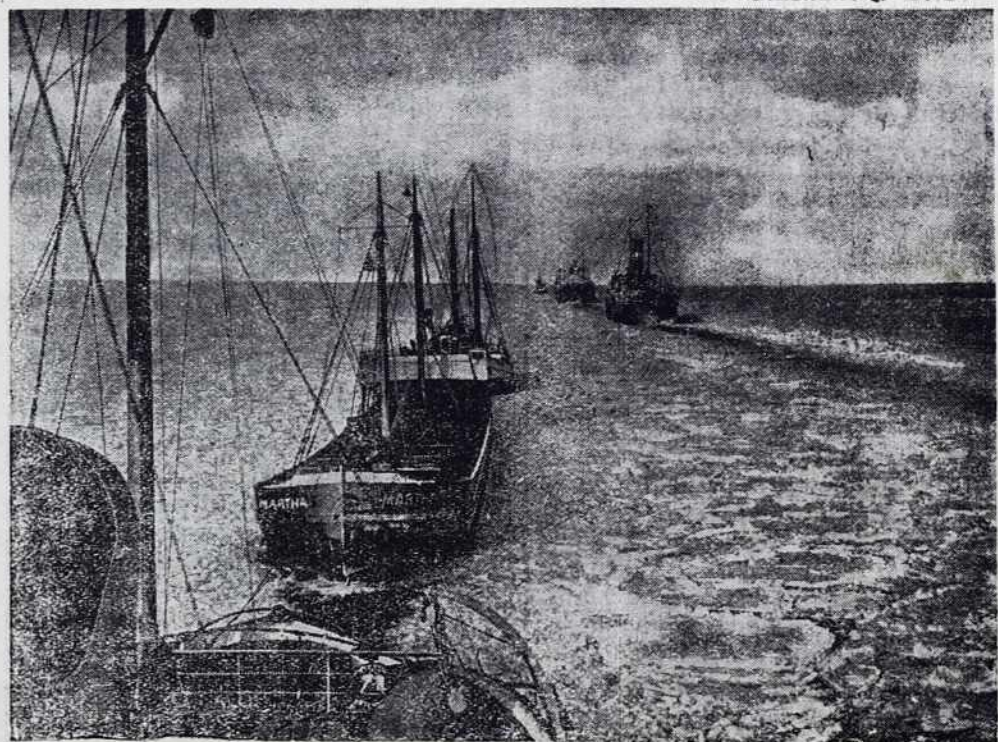
Cvetkovič Dragiša, minister socialne politike je meo velki govor v Subotici od delavskih plač i od njihovoga organiziranja. Med drugim je povdaro, da delavstvo je glaven steber države i da morajo biti vsi delodajalci na tom, da se delavstvi da redna plača, da lahko preživijo sami sebe i tudi svojo družino. — Tu moremo povdariti, da je vngogo delodajalcov pri nas v Slov. krajini, ki delajo s svojim delavstvom po 12—14 vör dnevno za 8—10 Din. plače. Je te

JNS stranke več poslancov, ki so bili jako vneti člani. Vidi se, da se JNS pripravlja na smrt, ar ne vidijo v njej več nikšega zavüpanja.

Svetovni.

Močni boji pred Madridom v Španiji. Francova četa je bila jako napadnjena od komunistov, a vseedno so rdeči popüstili, ar so zgübili do 1500 vojakov i 5 štukov. Komunisti so zaprosili hitro pomoč od kominterne v Franciji, štera pošle 20 000 vojakov v Španijo.

Prijateljsko sodelüvanje med Francijov i Anglijov. Francoski zvünajni minister Delbos je držao govor v parlamenti, med šterim povdaro, da Francija i Anglija sta si jako prijateljskivi postali, štero prijateljstvo pa šče Hitler, nemški kancelar razbiti.

Po vseh pistaniščih kre Severnoga morja čela velike ovire prometi led. Tak tudi v Stettini pri izlivi Odre, kde morajo stalno biti v službi ledolomilci, da delajo pot drugim ladjam. Slika nam kaže vlak ladij, štere plavajo za ledolomilcom.

čüdno, če telko delavstva zbeteža i si nakopa prerano smrt, ar za zdravljenje na bolniško blagajno ne dobi drugo, kak kakši praj. Povsedik se delavstvo pritožuje, da zavolo slabe plače i prevnogoga dela, morejo ešče trpeti velke bolečine. Oblastva prosimo, da naj delavstvi idejo na pomoč v vsakšem pogledi i da prepričijo nedostojnosti pri delodajalcj. Delavstvo njim bode jako zahvalno za to delo.

Banovinski svet za Dravsko banovino se je sestao v pondelek, 15. t. m. k svojemi rednomi zasedanj, na šterom se je obravnavao tudi proračun banovine za leto 1937—1938. Med drugim se je zglasalo, da banovina priskoči na pomoč ljudskim šolam i to v zneski 16 milijon Din. Za verovučitele je zglasana tudi nagrada. Banovinska bolnica v Soboti dobi 250.000 Din. podpore za dograditev bolnice. Za javna dela je zglasano 24,120.000 Din., iz štere šume de se popravljalo mostovje i ceste, pri šterom vngogo delavstva pride do zaslužka. Tudi naši gg. banski sveiniki so se vdeležili toga sestanka.

JNS na smrtnoj posteli. Izstop dr. Ploja iz JNS stranke je napravilo na Slovence velko presenečenje. Guči se, da mislijo izstopiti iz

Spoštüjte materni jezik.

Zadnji čas opažamo kak se med našov mladinov pači naš mili slovenski jezik, zaničavle lepa slovenska pesem i tepta naša domača grüda. Inda so po vesaj naše krajine donele lepe slovenske pesmi, zdaj pa vse to izginja s površja i namesto lepih slovenskih pesmi se med našov mladinov šopirijo tuje hrvatske pesmi. Kak oster nož reže zavednomi Slovenci, gda čuje kak se blati naša slovenska pesem, kak se pači pa sramoti naš materin jezik, zaničavle naša sveta grüda. Kak žalostno je čüti poštenomi Slovenci, gda čuje iz vüst naše mladine pesem „Hrvatska mi je zemla sveta“. Ali je to ne žalostno za nas, ki smo Slovenci? Ali šče moremo praviti, ka smo Slovenci? Ka bi

Italija se vrača v Ženevo. Kak drugi listi poročajo, Italija pokažuje veliki interes za zvünredno zasedanje Lige narodov i se misli, da Italija se povrne k rednomi vküpdelüvanji Lige narodov.

Amnestija v Italiji. Pri priliki veseloga dogodka, rojstva princa Viktora Emanuela, sina italijanskoga prestolonaslednika — je v teki pomilostitev za vse kaznjence.

Manifestacije katoličanstva v Meksiki. Na jezere katoličanstva manifestira po vulicaj i zahteva ponovno otvoritev cerkev.

Angleška se oborožuje. Iz Londona poročajo, da je angleška vlada zglasala v svojem proračuni 217 milijon füntov za oborožüvanje, ka je ne mala šuma. Za klanje siromaškega ljudstva jestejo milijoni, a za preživljanje teh niti pare nega. Vse to pa zato, da se kapitalisti bodo bole bogatili i s svojimi špekulacijami delali vekši nemir med ljudstvom.

Čang Kaj Šek znova prosi milost za Čang Sue Lianga. Čang Kaj Šek, kak nam je znano, je ne živo z svojim narodom v zadovolstvi, zato se je odločo zdaj, da se zmiri z narodom i zaprosi milost za Čang Sue Lianga.

pravo tühinec, šteroga bi slučaj prineso k nam i bi čüo kak sramotimo sami sebe. Norci, bi si mislo, kak zaničavle pa sramotijo sami sebi. Ka bi pravili naši pradedje, či bi se povrnoli k nam i vidli, kak njuvi sinovje zaničavlo tisti jezik, šteroga so oni gojili, tisto pesem štera je njim bila sveta, sramotijo vse tisto ka so oni ohranili pod bičom tujega tiranstva. Gvišno bi nas prekleli i nas všteli med izdajske sami sebi. Mladina Slovenske krajine, štere od vas je šče ne premoto düh bolševizma, stopi odločno v boj proti polovičarom i zaničevalcom naše slovenske grüde i vsi se zavedajmo pregovora: „Materin jezik bodi nam luč, materin jezik bodi nam ključ do zveličavno krščanske omike!“

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Dopisnikom Novin se naznanja, da g. urednik ne bodo doma dva tjedna, zato naj svoje članke i dopise pošiljajo naravnost na uredništvo Novin v Lendavo.

Na misijon g. Kereca je darivao Petek Štefan iz Velke Polane 10 Din. Bog povrni v obilnosti. Vse dobljene dare so urednik Novin odnesli g. salezijancom na Rakovnik, odkod je naprej pošlejo v Junnanfu g. Kereci.

Osebnost vest. Za sodnika okrajnoga sodišča v Lendavi je imenovan dr. Kramberger Robert, sodni pristav iz Lendave. Čestitamo!

V banovinskoj bolnici v Soboti je bilo leta 1936. oskrbovanih teliko betežnikov, kak šče nikoli prve. Za primerjavo so v klepajih navedene številke iz leta 1935. Vsega skupno je bilo oskrbovanih 3026 (2300) betežnikov, od teh je bilo odpuščenih 1508 (1911) v zdravom stanju, 1024 (757) zbolšanih, 289 (205) neozdravljenih, mrlo jih je 73 (74) to je $2\frac{1}{2}\%$ (3%) i ostalo pa 132 (110) betežnikov. Bolniških oskrbnih dni je bilo: 50.218 (44.854), povprečna doba zdravljenja je znašala 17 (23) dni. Operiranih je bilo: 1129 (690). Iz navedenih števil je razvidno, da je število betežnikov v leti 1936 naraslo proti leti 1935 skoro za $\frac{1}{3}$, operiranih je pa bilo skoro za $\frac{1}{2}$ več. Zvun toga je bilo 1936. leta rentgentskih pregledov 882, pneumotoraxov 32, sedimentacij krvi, mikroskopskih i drugih laboratorijskih preiskav vsega skupno 1540 slučajev. V prostorih banovinske bolnice obratuje tudi protituberkulozni dispanzer. Med letom 1936. je bilo pregledanih vsega skupno 2063 betežnikov, rentgentskih pregledov je bilo 1977, pregledov spotoma 179, sedimentacij krvi i bioloških reakcij 1282 ino 53 pneumotoraxov. Rent. fotografskih posnetkov je bilo 133.

Na podporo Novin sta poslala Žalik Štefan z Vel. Polane 10 Din. i Čontala Franc, or. kaplar, Vinjvas 10 Din. Bog plačaj!

Bolnico je zapušto č. g. Gjörköš Sanktes, sakristjan pri O. Frančiškanih v Čakovci, ki si je lani, kak smo v našem listi poročali, v cerkvi pri popravljanju spadno z lestvice i si je nogo v dvema mestoma potro. Po palicaj tak po mali že hodi betežnik. Želemo njemu popolno ozdravljenje. Č. brat je naš domačin, doma iz M. Polane.

Teško je zbetežao g. Temlin Štefan, salezijanec, duhovni voditeo Prosvetne zveze v Ljubljani. Teški betežnik je naš rojak z Beltince i leži v Leonišči. Prosimo vse naročnike i druge dobre duše, naj molijo za njega.

Drugim v zgled. Dnes teden smo čteli, kak so Novine narasle. Zastitino za zgled so vnoge občine drugim. Siromaški Vidonci na Goričkom so za 16 komadov narasli, ar je eden znova pristopo. Tudi siromaški Filovci na Dolenskom za 18 komadov, ar sta dva znova pristopila. Tak tudi v drugih občinah. Občine, kde bi pa nazaj šli, naj po teh svetlih zgledaj poravnajo svojo zgubo.

Ka pravite, g. urednik?

Večkrat nam v oči mečejo, ka smo separatisti, pa se pomali z bližavamo z drugimi Slovenci. — Ali ne bi bio tudi en prinos k tomi zbliznanji, č bi naša železnica iz Sobote prek Müre malo hitrej vozila, ka ne bi njena „manjanost“ bila še nadele pregovor. — Mogoče bi tudi bilo dobro, č si ista železnica ne bi edno voro „odihavala“ v Ormoži pa šče povečala kšeft dotičnomi oštarijaši, ki njemi tudi ovačl nejde božno. Naj bi raj počakala edno voro duže v Soboti, kak nigda sveta, pa bi ljudje ležej zvršili svoje opravke pa mirovno prišli na vlak, ki je ovačl najbogša zveza, ar vozi zadneva prek Müre. Čl je potrebno, bi tudi vlogo napravili na zadevno direkciyo.

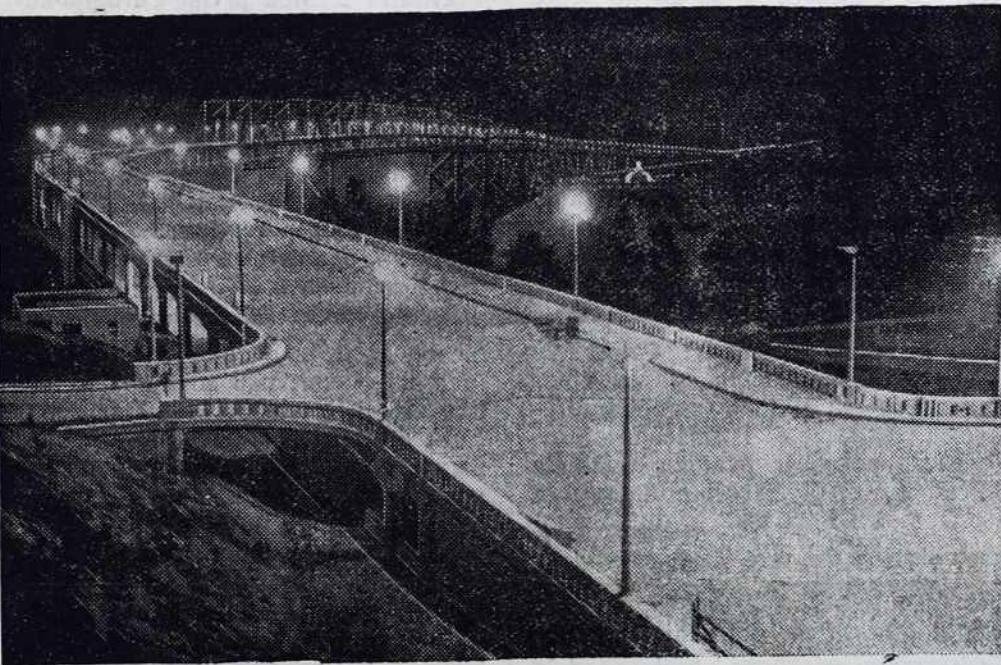
Bogojina. Tükajšnja krajevna organizacija JRZ bo mela svoj občni zbor zdaj v nedelo 21. t. m. v hiši predsednika. Istočasno se bo gučalo od ustanovitve Kmečke zveze, zato se prosi, naj se ljudstvo v kem vekšem številu vdeleži.

Rojarska podružnica za okolicu Beltinci bo mela svoj redni letni občni zbor v nedelo 28. februara po ranoj božoj službi ob 9 vori predpoldnom v Beltinskoj šoli z običajnim dnevnim redom. Vabijo se vsi rojarje, da se vdeležijo toga občnoga zbora, ar se bo razpravlalo od jako važnih rojarskih zadev. Gosp. sreski kmetijski referent bo predavao od naprednoga rojarstva. Vableni so vsi člani i nečlani. — Odbor.

Cankova. Neštarni farniki iz drugih far hodijo k nam samo v pohušanje. Mesto ka bi šli lepo v cerkev, postaplajo okoli cerkve med predgov i tudi večkrat med sv. mešov. Povemo njim telko, da naj ido postaplatkama v log med divjačino, ne pa da jemlejo nam pošteno ime. Za ednok zadosta, drugoč več povemo, če nede pobolšanja. — Farnik.

Korovci. Dne 9. februara nam je neprizanesliva smrt iztrgala iz naše sredine šče komaj 31 let staroga moža, očo i tovariša, Dravec Alojza (Hanze-

vor na to mora biti pozitiven, radi nemira, ki je na žalost pri vsakih predstavah. Mladina, spametuj se že enkrat! Imej smisel tudi za kako moralno delo, ne samo za pijančevanje in podobno. Vsaj pri takih resnih prireditvah ne moti igralcev, saj s tem škoduješ le sebi in drugim gledalcem, ki so prišli iz resnične volje, da bi od vprizoritve kaj imeli. O igralcih ni kaj posebnega poročati. Pavel Tratnik je premalo prisrčen že po naravi. Se ne zna živeti v sentimentalnost, ki je posebno manjkala v drugem in tretjem dejanju. Drugače je precej dobrodušno igral. Hrastova Cilka je skušala dramo prenesti nase in jo je v resnici krepko lovila. Saj je že stara igralka, (dasi po letih mlada) naših odrov in jo moramo po pravici prišteti med najboljšie igralce. Hrast že v prvih prizorih dokraja doigran in izčrpan mož. Svojo očetovsko vlogo je odlično rešil, samo tupatam preveč šaljav — tudi po naravi in to bi moralo pri drami odpasti. Jevšar je prinesel še največ dramatičnega vzdušja. Osat je zelo dobrodušno igral in s svojimi pravimi igalskimi kretnjami vlogo zelo dobro rešil. Mama je pa živa usodna podoba. Ima mnogo prirodne iskrenosti, pa je prav zaradi tega konec nekam prisiljen, kot nad drama-

Tehnično čudo ponoči. Novi največji most na sveti med San Franciskom i Osklandom, ki je ponoči etak razsvetljen.

kov). Isto jutro je šo za opravkom na Cankovo i na poti proti Gerlincom ga je zadela srčna kap. K zadnjimi počitki ga je sprevodilo domače, Cankovsko i Skakovsko gasilstvo i vno go naroda, tudi iz Avstrije. Pri odpretom grobi se je poslovilo od pokojnoga domači načelnik g. Gomboc Miška, ki je orisao njegovo požrtvovalno delo na poli lübezni do bližnjega. Zapušča ženo i dvoje nepreskrbljene dece. Naj počiva vu meri. — Tovariš.

Drama na našem odru v Črensovcih. Ne smemo tajiti, da drama pri nas nima tistih uspehov, kot kake burke in veseloigre, dasi se igralci z vso požrtvovalnostjo potrudijo jo pravilno rešiti in dati gledalcem res pravi užitek. Drama se na naših odrih bolj redko uprizarja. Ni pa krivda igralcev, niti režiserja, da pri zadnjem nastopu drame „Lovski tat“, gledalci niti igralci niso imeli pravega užitka, ampak nemir, ki ni dal drami pravega živjetja. Drama ima v svoji vsebini precej vidno krajinsko in družabno okolje; kaže nam kako Pavel Tratnik pod težo lastne vesti in prirodnih moči vse izgubi; kako na nenravnih, gospodarskih in ljubezenskih zvezah zgrajena Hrastova družina razpade, prvo tedaj, ko se v morilcu Tratniku oglašja volja, da bi popravil krivice in kako šele po največjih nesrečah z izgubo svoje Cilke, pride do popolnega maščevanja in po priznanju umora njegovega tekmeča Jevšarja, spet svobodno zaduha. Drama na odru bi morala dobiti več veljave, to pa ni radi publike (mlajše), ki nimajo smisla za dramatsko, niti za nobeno drugo vprizoritve. Zakaj ne pride posebno drama, niti drugi javni nastopi do prave veljave? Zakaj nimajo gledalci pravega dramatskega užitka, kot bi sicer, in zakaj igralcem ni možno podati prave slike in globlje začrtanih prizorov drame? Odgo-

tične potrebe. Še bolj pa je vplival na vlogo njen prisiljen govor in postava sama, ki nikakor ni odgovarjala vlogi mame, ki je ubožna, raztrgana žena. Čuta in smisla precej, samo malo volje in dramatskega duha. Dolinar precej strašljiv; sicer je pa vloga temu odgovarjala. Smisel besed preveč citiran. Poznajo se šele prvi nastopi igralca. Malo več volje. Vencelj premalo besedne samovolje in trdote. Orožnika in France nimajo pravih igerskih kretenj. Malo več poguma. Jože Hanc kot režiser je peljal igralce v resničnost drame. Če ocenjujemo vprizoritev v spodbudnega vidika, moramo dati prvo mesto Hrastovi Cilki, ki prekipeva v polnosti igalskega izražaja, Jevšarja pravega dramatika, Hrasta močne in trdne volje in Tratnika, ki se mu pozna že večkratno nastopanje. — ns.

Kratki glasi.

Sveti Oča so začnoli hoditi. V ponedlek so sveti Oča na telko se dobro počutili, da so gori stanoli z postele i malo hodili po sobi. Ali profesorje njim ešče svetüjejo, da naj ostanejo v posteli, ar so ešče jako slabi. Molimo za njih, da kem prve lahko stanejo iz postele.

Vlak povožo 9 letno deklinico. V Sarajevi sta šle mati i 9 letna hčerkica Huvelja na nekšo proslavo. Ar je po cesti bilo veliko blato, sta šle kre železniškoga tira v mesto. Bližao se je pa brzivlak, ki je nesrečno deklinico podro na tla, štera se zdaj bori s smrtjov.

Skončao si življenje, ar se je sin ne šteo oženiti. Poleg Šibenika v vesi Oliba je skončao svoje življenje 83 let star bogat amerikanec Lukas Jakob, ar se sin ne šteo oženiti z ednov dovicov, štero sin nikak ne šteo meti i na štero ga je oča prigovarjao.

Cigane so prisilili, da so po žarečem ognji bosil plesali. V vesi Mičevci poleg Zagreba so nekši kmetje prisilili cigane, da so po žarečem ognji mogli plesati, ar so prej v več mestaj notri vdrlili. Obžgane cigane, med šterimi so bili tudi ženske i deca, so spravili v bolnico, gde trpijo velke bolečine i majo noge v ednom samom meheri. Za trdosrčnimi i hudobnimi kmeti so začnoli strogo preiskavo.

Prevrgo se je auto napunjen i z peradjev stvarjov lastnika Vajde s Čakovca med potjov Ludbreg—Varaždin, gde se je vno go kokoši spoklalo i vno go je tudi vujšlo, ar so se klonje spotrle. Nesrečo so povzročili šrajfi na automobili, ki so se odpustili. G. Vajda trpi veliko škodo.

Pijanec pod vlakom. V Koprivnici je vlak povožo Jakoba Rozmana, 72 letnoga starca, ki je bio pijen i je ne čüo, gda se je vlak približao. Dobo je grozne poškodbe po teli.

Pet let že spi edna ženska v Ameriki i to Patricija Maguir. Zaspala je že pred 5 leti i šče spi. Tudi zdravniki jo nemrejo zbüditi.

V grobi sta se zmirila. Punih 50 let sta živelja v miri i zadovolstvi zakonca Polakowicz v Varšavi. Pred petimi letmi sta se starčka nekaj posvadila i sta se razišla. Mož je odišeo k svojem i oženjenom i sinu, a žena k svojoj oženjenoj hčeri. Zdaj je mož zvedo, ka je njegova žena jako zbetežala i se napoto k njej, da bi se vözmirio z njov. Gda je prišeo na hčerin dom, gde je njegova žena ležala, se je ta tak prestrašila, da je tak i vmrla. To je tak pretreslo moža, da ga na lici mesta boži žlak vdaro. Oba so pokopali v eden grob. Tak jiva je smrt zmirila.

600 ljudi zgorelo v ednom gledališči. V Mandžuriji se je vüžgalo edno gledališče, gda je bila predstava i je zgorelo 600 ljudi, a vno go je pa ranjenih i se borijo s smrtjov.

Pošta.

Krčmar Ivan, Šalamenci 101. Pri se straj plačanih 19 Din. spisali za francusko naročnino. Lani si dobivao celo leto, plačano je 1. 1935. naprej na leto 1936 Din. 80. Duga je bilo 42 Din. Z toga plačamo 19 Din. v Soboti, ostalo duga ešče 23 Din. za Francija. Od 1. februara dobiš Novine pri širiteli Gombosi Karoli, tu je išči. — Tkalec M., M. Knežev. Penez sprejeli i obračunali v smisli pisma. Agrarna zemlja se teško dobi kupiti, najpre dobra. Slabo pa ne vredno kupiti. Kakše menše posestvo se preci po ceni dobi na Štajari. Po mohorske knjige piši na naslov: Družba sv. Mohorja, Celje, Slovenija. Odpiši, jel nove ščeš meti, ali pa samo za 1. 1936. — Cellec Marija, Fuanz. Lani dobili 29 Din. Lansko je vse plačano i na letos ostalo ešče 11 Din. Nova pošilatev dozda ne prišla. — Fortun Števan, Monteloup. Pri vajnom dugi je ne spadnola polovica, pač pa leško plačujeta dug vajni 12 let na 3% obrest. Pošli prvo rato z Francije i v 12 letaj na lehci plačata. Veseli nas, da si za dovolen z našimi listi i ka je redno dobivaš. Tudi od naše strani sprejmita prisrčne pozdrave. — G. V. Senj. Smo trdno zadovolni. Bojno razpoloženje ešče naprej trpi, moliti se mora. — Č. B. S. Gjörköš, Čakovec. Kalendar smo poslali 22. novembra. Išcite ga kjer v pisarni. Če ga ne najdete, nam javite. — Ščančar Katarina, Noullienpot. Hvala za podobico Srca Jezuševoga i na lepom življenji. I mi ti želemo toga srca obrambo i blagoslov. — Bertalanici Micika, Contz-les-Bains. Penez sprejeli i po želi razdelili. Sestri smo poslali zaprošen kalendar. Hvala na lepi dar na Dom sv. Frančiška i za lübezni puno pozdrave. Tudi mi ti želemo iz iste lübezni pozdrav, naj te najde gor na poti, kde srečavaš Jezuša z njegovov materjov, Marijov. — Činč J. Petanjci. Višešnje liste daj sirotam. Naj molijo za širjenje Marijine časti. Čontoli smo mi tudi poslali en mis. kalendar. — Lopert Št. Tešanovci. Prepisali 25 Din. za hčer v Franciji. — Železen Fr. Grad 151. Ficko Tinko od 1. februara poslali Novine i četrt letno naročnino za njo sprejeli. — Jančarič M. Noršinci. Prošeno poslali. — Bojnec Anica, Beograd. Na koj je poslani višek od 20 Din.? Prosimo odgovor.

K odaji hiša v Dugoveških goricaj. Zraven pripada trifrtale plüga zemle z goricami. Več se zve pri lastniki Vehovšič Matjaši v Dugoveških goricaj št. 25. p. Dolnja Lendava.

Lepa prilika.

Od Šoštaric trgovca v Dol. Lendavi se odajo stelaži i pulti za manufakturno i špecerijsko blago, vage itd., po jako niskoj ceni. Ki šče kupiti naj se obrne k WEISSENSTERN trgovci v LENDAVI, šteri je zavüpani za to odajo.

Pisma naših iz tujine.

Ave Maria. Tigy, 4. I. 1937.

Velečastiti g. urednik!

V preminom leti, sem se še dokaj pogosto oglašala pri Vas, Vi ste pa vse radi gori vzeli vsikdar. Več sam Vam poročala spoj kakše vesele novice. Tudi za božič sem Vam štela pisati, da pa do dnes ne bilo prilike. Dela i skrb nam ne menjka. Žile so napete na delo, kak strune na gosti. Pa Bog pomagaj, ka si znamo. Tujina je ne domovina. Ne je to lübi domači kraj, eti sapice tije igrajo.

Tü je bio misijon od 5. do 22. novembra 1936. Bilo je tak lepo, da toga popisati nemrem. Spevanje, molitve i predge tak genlive, da se vno go trdokorni grešnikov spreobrnolo, šteri že okoli 40 let neso bili pri sv. spovedi. Vsaki večer je bio sestanek ob 8 vöri za vse yküper. Za spomin smo dobili vno go daril vsaki večer, i to rožne vence, stenske podobe, male podobice, knige za čteti „N. D. du Perpetuel Secours“ i še druga darila. Pa tüdi so prišli k vsakoj hiži gg. misijonarje i s prijaznimi rečmi so vabili vse k sestankam i k sv. spovedi. Bila je tüdi umetna razsvetljava. Na glavni svetek Marijin „Matere vedne pomoči“, patrone misijonov, je pa bilo 1000 sveč prižgani v obliki Marijinoga plašča. I to je vse bilo darüvano. Lepa številka, jeli?

Vaše izseljeniške št. Novin 25 kom. sem dobila. Hvala lepa! Jako so bili veseli, šterim sem je dala. Toda oprostite, vseh nesam mogla razdeliti, ker so oddaljeni.

Vam pa vlč. g. urednik i tüdi vsem drugim gg., ki so nam poslali pozdrave v izseljeniško številki, najlepša hvala. Tüdi Prezvišeni g. knezoškof mislijo na nas. Zaskuzila sam se, gda sem vidila, da domovina še misli na svoje. Ki je doma, si niti predstavlati nemre, kak bridko je trpljenje v tujini. Da bi bar meli tüdi malo duhovne tolažbe vsi. Mi tü smo se že parkrat počutili nadvse srečne, ko so nas obiskavali slov. g. duhovnik. Drugi pa kak si to želejo, žal pa nemrejo priti do toga. O da bi nam poslali kaj slov. gg. duhovnikov. Da pa kak Prezvišeni poročajo, je tüdi doma več mest praznih. Najbo pa kakšne, 10 km niše neje oddaljeni od duhovnika. Tükar pa?! Takrat sem bila v dühi tam pri Vas i v krog svojih dragih. Molila sem za Vas vse. Kak božično darilce sem pa dariüvala sv. obhajilo za Vas, vlč. g. urednik.

Na božič pa ne sem se najbolše počutila, kajti spomin, mi je bil v domačem kraju. - Farkaš Ana z Strehovec.

Gospodarstvo.

Gnoj, rastlinska hrana.

Gda mamo napravljeno takšo gnojno jamo, te si lejko pripravimo vno go bouši gnoj kak na našem slabom gnojšči. Kda gnoj zmečemo iz štale, ga razmečemo po gnojšči i ga dobro sklačimo. Včasik gnoj poljemo. Polevanje ne sme biti tak močno, ka bi gnoj ležao v vodi, nego ga moramo samo telko poškopiti, ka se njegovi gornji sloji (plast) navlažijo, da se tak lejko gnoj dobro sklači. Polevanje z gnojšnicov je ne priporočljivo, ar gnojšnica s tem vno go zgübi na svojoj vrednosti. Za gnoj sam ne škodi, če ga polevamo z gnojšnicov, pa bouše je, če gnojšnico zbiramo v posebni jamaj. Če je le mogoče, zasadimo okoli gnojne jame kakše drevje, štero de držalo gnoji senco.

Vrednosti takše gnojne jame so vno go. V prvoy vrsti se gnoj lejko dobro sklači i se tak prepreči, ka bi prodiralo v njega preveč zraka. S tem preprečimo, ka bi izhlapelo iz gnoja preveč amonijaka i s tem dušika, šteri je najbolje potrebna hrana za rastline. Na dele iz takše gnojne jame nemre odtekati voda i tak odnašati vno go hranilne snovi. Gnoj, s šterim se v takšo gnojno jami dobro ravna, je zreo za 4 mesece i se ga te lejko vozi na njive.

Tüdi s takšim načinom pripravljanja gnoja ne preprečimo, ka se nikaj hranilni snovi, v prvoy vrsti amonijaka, ne bi iz gnoja zgübilo. Zato so se delale vno go probe, kak bi se najše eše bouši način pripravljanja gnoja. Največ uspeha je meo Krantz, pa se po njem zove Krantzov način pripravljanja gnoja.

Pozdrav pošilajo: Varga Rozalija svojim domačim, g. Vargi oskrbniki pri sv. Jürji, ki so njej bratranec, č. sestram v Tünišči i v Slov. Bistrici, posebno svojima sestrama Miciki i Alojziji; naročnino i podporo na Dom sv. Frančiška je domo poslala, domači so njej naročili naše liste, brez šterih je bila dugši čas i neskončno so jo razveselili, gda je do rok dobila, ar so potrebni med tem brezverskim narodom; vsako nedelo lejko ide k sv. meši, za to milost se ma Bl. Devici Mariji zahvaliti, sveto spoved je tüdi lahko opravila po knjižici poslanoj, za njo se globoko zahvali vsem, ki so meli ž njov trüde. — Miholič Antonija i Maitz Marta jelskomi i tišinskomi g. plebanoši, svojim starišom, sestram, bratom, ba-

Po Krantzi se gnoj nalaga kem bole rahlo v četverkotnik visiki do okoli 1 m, tak da zrak lejko ide v gnoj. Zavolo zadostnoga zraka v gnoji razvijejo bakterije močno delovanje i zato se v gnoji po 2 do 3 dnevaj razvije temperatura od 55—65° C. Da se onemogoči nadalno delo bakterij v gnoji, se ga močno sklači i tak iz njega istisne zrak. Po 4 mesecaj postane gnoj čaren i raheo i se ga lejko izvaža. Dobra gnojna jama je potrebna tüdi za te način pripravljanja gnoja.

Pri tom načinu moramo paziti, ka se gnoj, šteroga živina napravi v ednom dnevi, zmeče eše isti den na gnojšče v küp visiki okoli 1 m. Pravimo, ka mamo gnojno jamo velko 20 m² Razdelimo jo v 20 kvadratov, od šteri ma vsakši površino 1 m².

Prvi den namečemo gnoj v kvadrat 1 v küp, šteri je približno 1 m dugi, široki i visiki. Gnoj namečemo v küp, kem bole rahlo i ga pokrijemo z blanjami, da gnoj zadrži svojo toploto. V tom küpi se po 2 dnevaj razvije toplota od 55° C, štero moramo zadržati 7 dni, da bakterije gnoj malo razkrojijo.

Drügi den zmečemo gnoj na küp v kvadrat 2. Med prvim i drugim küpom ne sme ostati praznina, zato pri steni, štera se nasloni na prejšnji küp, malo gnoj sklačimo. Tüdi te küp pokrijemo z deskami. Če je v gnoji dosta slame, da je jako sühi, lahko sakši küp malo poljemo z gnojšnicov.

Tretji den zmečemo gnoj ravnotak na rahlo na küp v kvadrati 3, šrti den v kvadrati 4, peti den v kvadrati 5 i šesti den v kvadrati 6. (Dale).

bicam, znancom i celoy Slov. krajini, uredniki Novin; listi so njima na veliko veselje i tolažbo. — Zver Frančiška uredniki Novin, starišam duhovnikom črensovske fare, bratom i sestram, krstnoma kumi i botri; ka je ostaja na dobroj poti v Franciji i srečno prišla domo, se ma zahvaliti našim listom, ki so jo vodili po Mariji k Jezuš, bila je v dobroj družini, kde so jo radi meli, kak če bi njihova hči bila. — Forjan Anika i Baligač Marija celoy beltinskoj fari, starišom, bratom, sestricam, celomi rodi i vsem sosedom, botri Marti i uredniki Novin, komi želela obilno plačila od dobrega Boga za vse njihove trüde; pošleta dare za sirote i na liste tem, pa na podporo Marijinoga lista. Živela najina domovina Jugoslavija!

ZA SMEH.

Hitro računar. V šoli pita vučiteo maloga Franceka: „Povej mi ti Francek, če 26 žemee košta pri peki 13 Din., kelko te košta edna žemla?“

Francek se dosta ne premišlava, nego hitro odgovori: „Pol dinara, gospod vučiteo“.

Vučiteo: „Francek, kak si pa ti to tak hitro vözračunao?“

Francek joučič: „Včeraj popoldnevi so mi njihova gospa dali 3 Din. naj njim prinesem zütra žemle po pol dinaraj. Gda sem njim prek dao, so mi pravili, ka sem njim edno žemlo menje prineso i zato njim morem vütro pol dinara nazaj prinesiti“.

Vučiteo: „Zakaj se pa te jočeš?“

Francek: „Ar sem jo med potjov pojo i nemam pol dinara, da bi gospej povrno“.

Dobro si je zmislö: Oča pravi svojimi sini, ki hodi v drugo gimnazijo: „Sin moj, či dobro spričevalo prineseš z šole, te dobiš 100 dinarov od mene“.

Sin: „Oča, prosim zdaj mi dajte, ar so mi g. profesor pravili, ka bom dober za kanasa“.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški funt	213—238
Nemška marka	12 86—17 50
Austrijski šiling	8 22
Vogrski pengö	7—8 76
Grčke lire	31 50
Amerikanski dolar	43—49
Holandski goldinar	23—32
Švicarski frank	10
Belgijska belga	4 37
Italijanska lira	2 29
Francoski frank	2 08
Česka korona	1 52

Živina. Kg na živo vago v dinaraj: Biki, jünci 3 50—5 25, krave, telic debele 3—4 50, krave za kolbase 2—3, teoci 6—8, prašiči 5 50—9, plemenski prasci 100—200 Din. po falati. Konji 3000—3500 D. po glavi. Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 163—170, kuko:ica 68—84.

Vreme:

Deževno z južnim vetrom, zmes sneženo.

Senje:

24. febr. Beltinci.

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. PARIS - 9 e. odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevno pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-8

Izobrazba danskega kmeta je temelj njegovega napredka.

Malokdo pozna pri nas Dansko državo. To je država v severni Evropi, v kateri živi zelo priden in delaven narod. Gotovo bo zanimalo čitatelje, če napišemo par misli o danskem kmetu, ki je najbolj napreden kmet na svetu sploh.

Še pred sto leti se niso Danci prav nič razlikovali od ostalih evropskih narodov. V kratkem času pa jim je uspelo, da so postali s smotrenim delom in dobro razvitim združništvom najnaprednejši narod, ki nam lahko služi za vzor, kako visoko se lahko povzpne poljedelska država z umnim kmetijstvom. Sicer so k temu mnogo pomagale nekatere dobre lastnosti danske zemlje, kot n. pr. prirodna plodnost zemlje, bogastvo padavin in podnebje, pa tudi dobra razdelitev zemlje na posestva, povoljni odnosi med posestniki in prav posebno bližina velikih tržišč za kmetijske pridelke, kot sta London in Berlin. Vendar se pa naš kmet lahko mnogo nauči od Dancev.

Poljedelstvo.

Na Danskem je največ posestev v velikosti od 5 do 30 hektarjev. To so v našem smilu srednja posestva. Obdelovanje zemlje je na Danskem racijonelno (prevdarno). S premišljenim in dobrim obdelovanjem in zelo močnim gnojenjem dobivajo Danci zelo bogate žetve, kakor jih ni na svetu nikjer. Dancem se je posrečilo, da so v poslednjih 50 letih svoj žetveni pridelek potrojili. Poučno izgleda pri-

mera med danskimi in našimi razmerami. Saj se tudi Jugoslavija prišteva med poljedelske države, ki ima vsled ugodnih podnebnih in talnih razmer vse predpogoje za napredno kmetijstvo. Povprečni pridelek je za razne vrste v zadnjih letih na 1 hektar: za pšenico 30 meter centov (pri nas 11), ječmen 28 (pri nas 9 6), oves 26 (pri nas 8 5), rž 18 (8 5), krompir 162 in pri repi 550 meter centov.

Izmed žitaric pridelujejo Danci največ ječmena in ovsa, kar uporabljajo za živinsko krmo. Vse do leta 1880. so Danci izvažali v glavnem žito. Tedaj pa je napravilo danskemu žitu hudo konkurencio američansko žito, ki je začelo prihajati v Evropo vsled pocenjenega morskoga prevoza. Toda Danci niso izgubili poguma. Oni niso zmanjšali svojih polj posejanih z žitom. Ker niso mogli izvažati več žita, so ga podkrmili z živino in so začeli izvažati v vedno večji množini svojo živino. Toda se niso omejili samo na izvoz žive živine. Ker so vedeli, da lažje in boljše prodajo maslo (zmočaj), svinjsko meso (bekon) in jajca, so sami predelali v združnih podjetjih živalske produkte in tako so dosegli višje cene na trgu.

Živinoreja.

Ker je na Danskem dovolj zelenja in so bile na inozemskih tržiščih povoljne cene za živinske proizvode, so polagali Danci veliko važnost na napredek živinoreje. Prav posebno so se bavili z govejo živino, svinjami in perutninarstvom. Izboljšali so mlečnost krav, brzino debelenja pri svinjah in

tudi kokoši nesejo s pametno izbiro pasme več jajc. Pri tem so dosegli neverjetne uspehe. Povprečno daje sedaj krava mlekarica letno 3500 l. mleka, svinje dosežejo v 7 mesecih 90 do 100 kg., za kar se porabi 3 5 do kg. koncentrirane hrane za kilogram žive teže. Kokoš znese letno povprečno 180 do 200 jajc. Če primerjamo danske razmere z našimi, bodo porazno delovale sledeče številke: Na 100 prebivalcev Danske pride 87 glav goveje živine, pri nas le 29. Danci imajo 87 svinj na 100 prebivalcev, mi le 20, potem imajo 800 komadov razne perutnine, mi komaj 138 komadov. Samo mleka dobijo Danci okoli 5 in pol milijard litrov letno, tri četrtine ga porabijo za izdelovanje masla. Od vseh teh pridelkov dobivajo Danci mnogo denarja. Samo masla izvažajo 15.000 vagonov, svinjskega mesa — 22.500 vagonov.

Vloga združništva in prosvete.

Združništvo je važen činitelj lepega napredka Dancev v kmetijstvu. Danski kmet prodaja vse svoje pridelke zadrugi, kjer kupuje tudi vse svoje potrebščine. Dolžnost danskega kmeta je, da priredi čimboljšo živino in živ. proizvode, brigo za predelavo in vnovčenje kmetovih pridelkov pa imajo zadrüge.

Ker so uvideli ogromno važnost kmetijskih proizvodov za izvoz in narodno gospodarstvo, so Danci svoje svoje proizvode „standardizirali“. Za vsaki proizvod so uvedli zaščitno marko. Tam ima dansko maslo vedno

enako kvaliteto (kakovost), čeprav se izdeluje v 2000 raznih združnih mlekarnah.

Poleg združništva pa je mnogo pripomogla k tako sijajnemu razmahu danskega kmetijstva temeljita izobrazba vsakega kmeta. Danski kmet razume svoj posel in pozna tudi druge činitelje, od katerih je odvisen njegov obstoj. Leta 1914. je bil uveden obvezen osnovnošolski pouk. Otrok hodi v osnovno šolo 7 let. Potem gre na delo h kakemu večjemu kmetu. Med tem pa obiskuje stalno takozvano ljudsko univerzo. Takih „ljudskih univerz“ je danes na Danskem 59. Pouk traja pet mesecev in je brezplačen. Tu dobijo splošno izobrazbo. Potem odidejo kmetijski otroci v poljedelske šole, kjer dobijo teoretično znanje in traja ta pouk 9 mesecev. Takih šol je 29. Na ta način pride danski kmet po vseh teh šolah teoretično in praktično popolnoma izobražen na domače posestvo, kjer lahko prevzame gospodarstvo. Razumljivo je, da tako dobro izobražen kmet lahko gospodari po vseh načelih umnega kmetijstva in zna izkoristiti vse panoge poljedelstva ter doseže na svojem posestvu največje pridelke, ki so možni. Zato se pa tudi način življenja prav nič ne razlikuje v vseh slojih. Radio je skoro v vsaki kmetijski hiši.

Če si postavimo vprašanje, kaj se lahko naučimo od Dancev, lahko ugotovimo najprej to, da je dobra kmetijska izobrazba prvi pogoj za uspešen napredek kmetijstva. Potem pride vse ostalo. b —